

Vesikondade veemajanduskavade meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava *koostamise põhimõtted*

Meetmeprogrammi rakendamiseks koostab Keskkonnaamet iga vesikonna kohta meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava. Tegevuskava eesmärk on parandada veekogumite seisundit ja saavutada veemajanduskavades seatud keskkonnaeesmärgid. Ühe veemajanduskava tsükli ehk 6 aasta kohta koostatakse kolm tegevuskava (2016-2017, 2018-2019, 2020-2021), planeerides sellega veemajanduskavade meetmeprogrammis ettenähtud meetmete etapilist rakendamist.

Meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava koostamist korraldab ja selle elluviimist jälgib Keskkonnaamet. Nimetatud tegevuskava kinnitab keskkonnaminister veemajanduskomisjoni ettepanekul.

Üldised põhimõtted, mille alusel tegevuskava koostatakse:

- Kava koostatakse 2 aasta kohta, sisaldades hõlmatud ajaperioodis kavandatud veemajanduskavade meetmeprogrammi meetmeid ning vajadusel täiendavaid meetmeid (nt kui on ilmnenud veekogumi seisundi halvenemine).
- Tegevuskava koostamisel võetakse arvesse Keskkonnaametile teadaolevate viimaste uuringute ja analüüside tulemusi jm usaldusväärset informatsiooni ning vastavalt vajadusele kavandatakse nende alusel tegevuskavas täiendavad meetmed. Tegevuskava koostamisel võetakse arvesse hiljemalt tegevuskava koostamisele eelnenud aasta detsembri seisuga Keskkonnaametile esitatud uuringute ülevaated.
- Informatsioon esitatakse vesikonniti (Ida-Eesti, Lääne-Eesti, Koiva) ja veekogumiga/-kogumitega seotult. Samal põhimõttel on tegevuskavas esitatud veekogumi tunnused, koormused, seisund, meetmed ja nende rakendamiseks planeeritud aeg, meetmete maksumus, rahastusallikad, rakendaja jm oluline informatsioon.
- Meetmed jagunevad tegevuskavas pinna- ja põhjaveekogumitega seotud tegevuste vahel. Pinnaveekogumite hulka kuuluvad nii maismaa seisu- ja vooluveekogumid kui ka rannikumere veekogumid.
- Tegevuskava sisaldab meetmeid kesises, halvas või väga halvas seisundis (sh ökoloogiline potentsiaal) olevate veekogumite kohta veemajanduskavades seatud keskkonnaeesmärkide saavutamiseks ja vajadusel heas ja väga heas seisundis veekogumitel keskkonnaeesmärkide säilitamiseks.
- Meetmed jaotatakse lähtuvalt Veepoliitika raamdirektiivist (VRD-st)¹ põhimeetmeteks ja täiendavateks meetmeteks. Põhimeetmed on meetmed, mis on ette nähtud olemasolevate poliitikate ja õigusaktide rakendamiseks. Täiendavad meetmed on meetmed, mis on vajalikud veekogude, sh veekogumite vähemalt hea seisundi saavutamiseks või hoidmiseks, kui põhimeetmetest ei piisa.
- Vastavalt rakendusvaldkonnale jaotatakse meetmed administratiivseteks (loastamine, järelevalve, õigusraamistik); tehnilisteks (ehituslikud, rakenduslikud tegevused); nõustavateks (nõustamine, koolitamine); uuringuteks (teaduslikud ja/või rakenduslikud uuringud).
- Tegevuskava koostamisel ning rakendamisel arvestatakse iga-aastaste pinnaveekogumite seisundi hindamise vahehindangutega (kui need on I kvartali lõpuks komisjoni poolt kinnitatud) ja iga-aastase põhjavee riikliku seire andmetega, sh muude asjakohaste

hinnangutega (nt NTA põhjavee seire). Tegevuskavas on nimetatud veekogumid, kus on toimunud seisundi halvenemine ja selgitatakse selle põhjused. Kui põhjus ei ole teada, siis kavandatakse tegevuskavas edasised meetmed selle väljaselgitamiseks.

- Kui veemajanduskavades nimetatud või täiendav meede eeldab ettevalmistavat tegevust (nt uuringut, eraldi kava koostamist, inventuuri vms), siis tuleb see tegevuskavas ette näha.
- Selgitatakse olulised muudatused vesikonnas ja veekogumitel (sh seisundi paranemine, koormuse vähenemine jm) ning vajadusel kavandatakse tegevuskavas täiendavad meetmed.
- Tegevuskavas esitatakse meetmete täpsustatud elluviimise aeg ning maksumus koos meetmete rahastamise allikaga. Maksumus esitatakse uuringute, nõustamise ja tehniliste meetmete kohta; võimalusel ka administratiivsete meetmete kohta (kui see on oluline).
- Tegevuskava on rakendajatega jt oluliste sihtrühmadega läbi räägitud (sealhulgas soovituslikult vähemalt 1 kuuline avalik väljapanek Keskkonnaameti ja Keskkonnaministeeriumi kodulehel) ja on teavitatud erinevaid osapooli. Ülevaade kaasamisest ning esitatud ettepanekud ja nendega arvestamise või mitteamvestamise põhjendused esitatakse veemajanduskomisjonile koos tegevuskava eelnõuga.

Tegevuskava koostamise ajakava:

Tegevus	Tegevuskava rakendamisele eelnev aasta											
	jaan	veeb	märts	apr	mai	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dets
Tegevuskava eelnõu koostamine	•	•	•	•	•							
Eelnõu Keskkonnaministeeriumile kommenteerimiseks esitamine					•							
Avalikkuse kaasamine ¹					•	•	•	•				
Ettepanekutele vastamine ja eelnõu täiendamine								•				
Veemajanduskomisjonile esitamine (10. september)									•			
Keskkonnaministrile kinnitamiseks esitamine (10. oktoober)										•		
Tegevuskava avalikustamine Keskkonnaameti kodulehel										•		
Rakendamiseks ettevalmistuste tegemine ja infovahetus rakendajatega										•	•	•

Muu informatsioon:

Kui tegevuskava rakendamisel ilmnevad ettenägematud probleemid ja ei ole võimalik saavutada veemajanduskavades või tegevuskavades seatud eesmärged, teavitab Keskkonnaamet sellest Keskkonnaministeeriumi veeosakonda ja veemajanduskomisjoni, kellega koos otsitakse lahendusi ilmnenud probleemidele.

Vesikondade veemajanduskavade meetmeprogrammi rakendamise ülevaade *koostamise põhimõtted*

Et saada ajakohastatud informatsiooni veemajanduskavade rakendamise seisust ning keskkonnanäesmärkide täitmise edukusest, koostatakse meetmeprogrammi rakendamise ülevaade. Veemajanduskavade rakendamist korraldab veemajanduskomisjon ja koordineerib Keskkonnaamet, kes koostab ka ülevaate meetmeprogrammi ja sellel alusel koostatud tegevuskava rakendamisest. Ülevaade koostatakse iga-aastaselt, ehk 6 aastase tsükli jooksul 6 korda (aastate 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 ja 2021 kohta).

Meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava ülevaade esitatakse veemajanduskomisjonile meetmeprogrammi rakendamisele järgneva aasta 1.märtsiks koos avalikkuse kaasamise ülevaatega.

Üldised põhimõtted, mille alusel rakendamise ülevaadet koostatakse:

- Ülevaates esitatakse informatsioon vesikonna põhiselt (Ida-Eesti, Lääne-Eesti, Koiva) ja veekogumiga/-kogumitega seotult. Vesikonnaüleste meetmete kohta esitatakse ülevaade vesikonna põhiselt.
- Rakendamise ülevaates esitatakse pärast veemajanduskava kinnitamist tehtud muudatuste kokkuvõte.
- Ülevaates antakse keskkonnanäesmärkide saavutamise edusammude hinnang, mis sisaldab veemajanduskavas esitatud andmete ning viimaste seiretulemuste, samuti seisundi vahetulemuste võrdluse (sh esitamise kaardil). Lisaks esitatakse tegevuskava rakendamise perioodil keskkonnanäesmärkide suhtes kohaldatud erandid, nende seadmise põhjendused (sh korralduse viide ja loa number), erandi seadmise alused (veeseaduse¹ paragrahvid ja VRD artiklite viited) ning tähtajad. Lisaks esitatakse kõik erandid kogu veemajanduskavade meetmeprogrammi rakendamise perioodi kohta.
- Meetme indikaatorite (välja töötatud koostöös KeM, KeA, KAUR) alusel antakse ülevaade meetmete rakendamise seisust. Ülevaade koostatakse nii tegevuskava perioodi kui ka veemajanduskavade üldise rakendamise kohta.
- Ülevaates esitatakse kokkuvõtte veemajanduskavades kehtestatud meetmetest, mida ei ole rakendatud ning nende rakendamata jätmise selgitused.
- Ülevaates esitatakse pärast veemajanduskava kinnitamist rakendatud muude täiendavate meetmete, sealhulgas piiriülese saastuse korral rakendatud meetmete kokkuvõte.
- Ülevaates tuuakse välja rakendatud meetmete maksumus eri tüüpi ja kategooria meetmete kohta. Samuti antakse ülevaade meetmete rakendamiseks kasutatud rahastusallikatest ning nende osakaalust (% jaotus ja võimalusel meetme koodi järgi).
- Esitatakse info meetmete rakendamise perioodil ilmnenu raskustest ja probleemidest (nt laiem, üleüldisem probleem) ning nende lahendamiseks otsitud lahendustest.
- Analüüsitakse ning antakse ülevaade investeringute eesmärgipärasusest ning investeringute mõjust keskkonnaseisundi muutusele (ülevaade, analüüs vesikonna, alamvesikonna ja/või veekogumi kohta olenevalt meetmest).
- Uue veemajandusperioodi veemajanduskavadele eelneva tegevuskava rakendamise ülevaade kohta esitatakse kokkuvõtte 2015-2020 (aasta 2020 sh) rakendatud meetmete ning

¹ Veeseaduse § 3⁷ kuni 3¹²

rakendamise tegevuskavade edukuse kohta. Ülevaade lisatakse uue perioodi veemajanduskavadesse, millede koostamist korraldab Keskkonnaministeerium.

Ajakava:

Tegevus	Aasta											
	nov	dets	jaan	veeb	märts	apr	mai	jun	jul	aug	sept	okt
Ülevaate koostamine	•	•	•	•								
Eelnõu rakendajatele arvamuse avaldamiseks ja kommenteerimiseks saatmine			•	•								
Keskkonnaministeeriumile kommenteerimiseks esitamine					•							
Veemajanduskomisjonile esitamine (1. märts)					•							
Ülevaate avalikustamine Keskkonnaameti kodulehel						•						
Vajadusel täiendavate tegevuste kavandamine järgmisesse tegevuskavasse							•	•	•	•	•	•

Muu informatsioon:

Veemajanduskavade rakendamise kohta informatsiooni saamiseks on oluline rakendajatelt meetmete rakendamise seisu ning edukuse kohta tagasiside saamine, nende andmete kogumine ja säilitamine. Tõhusamaks info kogumiseks ja rakendajatelt kvaliteetsema tagasiside saamiseks on soovitatav aruandluse vormi (n.ö info kogumiseks blankett, vorm) väljatöötamine.

¹ Veepoliitika raamdirektiiv 2000/60/EÜ